

SAADET PARTİSİ TÜZÜĞÜ

BİRİNCİ KISIM GENEL ESASLAR

KURULUŞ

MADDE 1. Saadet Partisi Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Siyasi Partiler Kanunu ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde kurulmuş ve faaliyette bulunan bir siyasi teşkilattir.

Partinin Genel Merkezi Ankara'dadır.

Partinin özel işareti (amblemi) renkli zemin üzerine beyaz hilal içerisinde beyaz beş yıldız ve hilalin altında SAADET yazısıdır.

PARTİNİN AMACI

MADDE 2. Partinin amacı programında yazılı hususları gerçekleştirmektir.

Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ndeki kıstasların, Anayasa'nın 2. maddesinde yazılı temel niteliklerin, bireysel hak ve hürriyetlerin gerçek manasıyla ve evrensel esaslara uygun olarak uygulanmasına ve ülkemizin maddi ve manevi kalkınmasının "**Önce Ahlak ve Maneviyat**" anlayışıyla sağlanmasına gayret gösterir. Milletın huzur, saadet ve özgürlüğünü, refah ve itibarını artırmaya gayret eder.

Adaletin mülkün temeli olduğu ilkesi doğrultusunda gerçek bir hukuk devletinin oluşmasını hedefler.

İKİNCİ KISIM PARTİ ÜYELİĞİ

ÜYE OLMA ŞARTLARI

MADDE 3. Partiye üye olmak isteyenlerin Siyasi Partiler Kanunundaki üyelik şartlarını haiz olmaları gerekir. Bu şartlar:

- Partinin programı ve tüzüğünü benimsediğini ve bu çerçevede siyasi faaliyette bulunacağını yazılı bir beyanla bildirmek,
- Partiye belli bir aidat ödemeyi taahhüt etmek,
- Türk vatandaşı olmak,
- On sekiz yaşını doldurmuş olmak,
- Siyasi Partiler Kanunu'nun 11. Maddesindeki yasakları olmamak,
- Başka bir partinin üyesi olmamak, şartıyla partiye üye olabilirler.

Parti üyesi olmadan yönetimde görev alanlar ile seçimlerde milletvekilliğine, belediye başkanlığına, belediye meclisi üyeliğine, il genel meclisi üyeliğine aday olanlar parti üyesi sıfatı kazanırlar.

ÜYELİĞE KAYIT

MADDE 4. Partiye üye olmak isteyenlerin Giriş Beyannamesini doldurarak imzalamaları ve iki partilinin de bu beyannameyi imzalamak suretiyle üye olacak şahsı tezkiye etmeleri gerekir.

Üyelik müracaatları İlçe Yönetim Kuruluna yapılır.

İlçe Yönetim Kurulu müracaatları değerlendirir. Parti tüzük ve programına uygunsuz davranışları olanlar üyeliğe kabul edilmezler. Üyeliği kabul edilmeyen kişinin bir hafta içinde İl Yönetim Kuruluna itiraz hakkı vardır. İl Yönetim Kurulu bu itirazı 10 gün içinde karara

bağlar. Bu karar kesindir. İl Yönetim Kurulu bu süre içinde ilgilinin talebine olumlu bir cevap vermezse itiraz kabul edilmemiş olur.

Üyeliğe kabul edilenler sırayla üye kayıt defterine kaydedilirler. Üyeler ancak oturduğu yerin bağlı olduğu ilçede kaydolabilirler. İkamet değişikliği olması halinde üye kaydının o ilçeye nakledilmesini talep eder. Birden fazla ilçede üye kaydı olamaz.

Kaydedilen yeni üyeler İl Başkanlıkları tarafından bir ay içinde Genel Merkeze bildirilir.

Genel İdare Kurulu gerek gördüğü takdirde bir ilçenin üye kayıtlarının tamamını iptal ederek yeniden üye kaydı yapılmasına karar verebilir.

Üyeliğe kabul edilenlerin kimlik kartları Parti Genel Merkezi tarafından düzenlenen örneğe uygun olarak İlçe Başkanlığınca verilir.

İkametgâh değiştirenlerin üye kimlik kartları da değiştirilir.

Kadın ve Gençlik Kolları üye kayıtları da yukarıda belirtildiği şekilde olur.

GENEL MERKEZİN ÜYE KAYIT YETKİSİ

MADDE 5. Partiye girmek isteyen TBMM üyelerinin partiye girişlerine Genel İdare Kurulu karar verir. Genel İdare Kurulu'nun partiye girişine karar verdiği milletvekilinin evrakı ikamet ettiği ilçeye gönderilir ve o ilçede kaydı yapılır. İlçe Yönetim Kurulunun bir itirazı olursa gerekçeleriyle birlikte Genel İdare Kuruluna bildirilmek üzere İl Yönetim Kuruluna yazıyla bildirir. Genel İdare Kurulu'nun değerlendirme sonunda verdiği karar kesindir.

ÜYELİĞİN SONA ERMESİ

MADDE 6. Üyeliğin sona ermesi aşağıda sayılan hallerde gerçekleşir.

- a) İstifa,
- b) Ölüm,
- c) Başka bir partide görev alma veya üye olma,
- d) Siyasi Partiler Kanunu ve Parti Tüzüğündeki şartlara haiz olmadıklarının ortaya çıkması,
- e) Disiplin Kurulları kararlarıyla Partiden ihraç edilme,
- f) Kanun ve tüzük gereği üyelikten düşme,

Herhangi bir sebeple kaydı silinen üyeye bu karar yazıyla bildirilir. Kaydı silinen üye 15 gün içinde İl Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. İl Yönetim Kurulu 15 gün içinde karar vermesi ve bu kararı ilgiliye yazıyla bildirmesi gerekir. İlgili 7 gün içinde Genel İdare Kuruluna itiraz edebilir. Genel İdare Kurulunun vereceği karar kesindir.

PARTİYE YENİDEN KAYIT VE KABUL

MADDE 7. Kurucular Kurulu, Genel İdare Kurulu Üyeleri, Danışma Meclisi Üyeleri, milletvekilleri, Merkez Disiplin Kurulu üyeleri, İl Başkanları Ve Belediye Başkanlarının hangi sebeple olursa olsun partiyle ilişkileri kesildikten sonra tekrar partiye kayıt ve kabullerine ilgilinin müracaatı üzerine Genel İdare Kurulu karar verir. Bu karar kesindir.

Bunun dışındaki üyelerin partiye kayıt ve kabulüne, ilgilinin kaydının silindiği ilçenin görüşü alınarak, İl Yönetim Kurulu karar verir. Bu karar kesindir.

ÜYELERİN HAKLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

MADDE 8. Parti Üyelerinin Hakları ve Yükümlülükleri:

Parti Üyelerinin Hakları

- a) Parti organlarına aday olmak ve seçilmek,
- b) Genel ve yerel seçimlerde aday adayı, aday olmak,

- c) Parti içi seçimlere ve üyesi olduğu kongrelere katılmak, görüşlerini bildirmek ve oy kullanmak,
- d) Partinin çalışmaları hakkında bilgi istemek,

Parti Üyelerinin Yükümlülükleri

- a) Üyeler parti çalışmalarına maddi ve manevi katkıda bulunurlar. Bu, her üye için yasal ve manevi bir sorumluluktur. İki türlü aidat öngörülmüştür. Bunlar: 1- Üyelik aidatı, 2- Genel Merkez aidatıdır. Üyelik aidatını partiye üye olan herkes öder. Genel Merkez aidatını ise Genel İdare Kurulu Üyeleri, Yüksek Disiplin Kurulu Üyeleri, Parti Kurucuları, milletvekilleri ve seçilmiş Büyük Kongre Delegeleri öder. Üyelik ve Genel Merkez aidatının miktarı ve ödeme şekli Genel İdare Kurulu tarafından belirlenir.
- b) Aidatlarını ödemeyen üyeler parti içi seçme ve seçilme haklarını kullanamazlar.
- c) Toplumun tarihi, milli ve manevi değerlerini korumak, geliştirmek ve güçlendirmek için gayret göstermek,
- d) Karşılıklı sevgi ve saygı içinde, güçlü bir inançla, her bakımdan iyi yetişme ve doğru bilgi sahibi olmaya gayret etmek. Toplumun yararı için kendilerinden fedakârlık ederek, şahsi çıkar gözetmeden, hiç kimsenin hukukuna tecavüz etmeden, birlikte çalıştığı arkadaşlarıyla ihtilaf ve çekişmeye girmeden ekip çalışmasına uygun şekilde uyumlu, hoşgörülü ve iyi ahlak kurallarına uygun olarak çalışmak,
- e) Parti çalışmalarında istişare etmek, verilen görevi en güzel şekilde ve titizlikle yapmak, verilen talimatları yerine getirmek, parti prensip ve ilkelerine ve liderine gönülden bağlı olmak,
- f) Herkesin huzur, barış ve kardeşlik içinde yaşayacağı, birbirini sevip sayan, yüksek ahlaki değerlerle bezenmiş bir toplumun oluşması için bütün güçleriyle çalışmak,
- g) Kanunlarda, parti tüzük ve yönetmeliklerinde belirtilen diğer görevleri yapmak, sorumlulukları yüklenmektir.

ÜÇÜNCÜ KISIM BİRİNCİ BÖLÜM

TEŞKİLATLAR PARTİ TEŞKİLATI

MADDE 9. Parti teşkilatı aşağıdaki kademelerden oluşur.

- I-** Esas Kuruluşlar (Temel Teşkilatlar)
- II-** Yan Kuruluşlar
- III-** Yurt İçi ve Yurt Dışı Temsilcilikleri
- IV-** Hizmet Yerleri

I- ESAS KURULUŞLAR (TEMEL TEŞKİLATLAR)

1. MERKEZ TEŞKİLATI

- A.** Büyük Kongre
- B.** Genel Başkan
- C.** Genel İdare Kurulu
- D.** Başkanlık Divanı
- E.** Yüksek Disiplin Kurulu

2. İL TEŞKİLATI

- A.** İl Kongresi
- B.** İl Başkanı
- C.** İl Yönetim Kurulu
- D.** İl Disiplin Kurulu

3. İLÇE TEŞKİLATI

- A.** İlçe Kongresi
- B.** İlçe Başkanı
- C.** İlçe Yönetim Kurulu

4. BELDE TEŞKİLATI

- A.** Belde Başkanı
- B.** Belde Yönetim Kurulu

5. GRUPLAR

- A.** TBMM Grubu
- B.** İl Genel Meclisi Grubu
- C.** Belediye Meclisi Grubu

Bütün teşkilatlar Genel Merkezin karar ve talimatlarına uymak zorunda olduğu gibi her kademedeki teşkilatta bir üst kademedeki teşkilatın karar ve talimatlarına uymak zorundadır.

II- YAN KURULUŞLAR

- A.** Yüksek İstişare Kurulu
- B.** Kadın Kolları
- C.** Gençlik Kolları
- D.** Engelliler Koordinasyon Birimi
- E.** Politika Kurulları
- F.** Danışma Kurulu
- G.** Parti Müfettişleri
- H.** Uygun görülen yerlerde Genel İdare Kurulu kararı ile hangi teşkilat kademesine bağlı olarak çalışacağı belirlenen diğer yan kuruluşlar.

III- YURT İÇİ VE YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLERİ

1. YURT İÇİ TEMSİLCİLİKLERİ

- A.** Köy ve Mahalle Temsilcilikleri
- B.** Sandık Bölgesi Temsilcilikleri

Mahalle ve Köy, Sandık Bölgesi; parti çalışmalarının temel zemini. Partiyi ve parti faaliyetlerini tanıtmak, aksaklıkları ve talepleri tespit edip rapor etmek, verilecek parti görevlerini yapmak üzere, ilçe ve belde yönetim kurullarınca parti üyeleri arasından köy, mahalle ve sandık bölgesi temsilcilikleri veya üç kişiden az olmayan temsilci kurulları oluşturulabilir.

2. YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLERİ

- A.** Vatandaşlarımızın yoğun olduğu ülkelerdeki temsilcilikler
- B.** Milli menfaatlerimiz açısından o ülkede Türkiye'nin doğru tanıtımının yapılması gereken yerlerde kurulan temsilcilikler

IV- HİZMET YERLERİ

Parti teşkilatları, o teşkilata bağlı olarak parti binası dışında lokal, irtibat bürosu, mahalle ve köy temsilciliği hizmet yerleri ve benzeri yerler açabilirler. Milletvekili, belediye başkanlığı ile belediye ve il genel meclisi üyesi adayları da kendi adlarına tanıtım bürosu açabilirler.

Teşkilatlar, partiye ait hizmet yerleri dışındaki yerlerde de her türlü parti faaliyeti yapabilirler.

İKİNCİ BÖLÜM KONGRELER

BÜYÜK KONGRE

MADDE 10. Büyük Kongre Partinin en yüksek karar organıdır, seçilmiş ve tabii üyelerden oluşur.

Tabii Üyeler (Delegeler)

1. Parti Genel Başkanı
2. Parti Genel İdare Kurulu Üyeleri
3. Yüksek Disiplin Kurulu Üyeleri
4. Partili Bakanlar ve Milletvekilleri
5. Partinin Kurucu Üyelerinden oluşur.

Seçilmiş Üyeler (Delegeler)

Seçilmiş üyeler TBMM üye tam sayısının iki katı kadardır. Her ilde o ilin milletvekili sayısının iki katı kadar üye il kongresinde seçilir.

Tabii üyeler delege seçimlerine girmezler.

İlk Büyük Kongre kuruluştan sonraki iki yıl içinde yapılır.

Bu kongreyi toplama görevi Parti Kurucular Kurulundadır. Parti üyeliği sona eren kurucuların Büyük Kongrenin tabii üyelikleri de düşer.

Büyük Kongrenin yapılmasına kadar Kurucular Kurulu, Büyük Kongrenin yetkilerine sahiptir.

BÜYÜK KONGRENİN YETKİLERİ

MADDE 11. Büyük Kongrenin görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Parti Genel Başkanını, Genel İdare Kurulunun asıl ve yedek üyelerini, Yüksek Disiplin Kurulunun asıl ve yedek üyelerini gizli oyla seçmek,
- b) Partinin Tüzük ve Programında değişiklik yapmak,
- c) Partinin gelir-gider hesabını, Genel İdare Kurulunun faaliyetlerini kabul veya reddetmek,
- d) Kanunlar, parti tüzük ve programı çerçevesinde toplumu ve devleti ilgilendiren konularda, kamu faaliyetleri hakkında genel nitelikte temenni mahiyetinde veya bağlayıcı kararlar almak,
- e) Partinin genel politikası hakkında genel nitelikte olmak şartıyla temenni mahiyetinde veya bağlayıcı kararlar almak,
- f) Kanunların veya parti tüzüğünün gösterdiği yönde diğer konularda kararlar almak,
- g) Partinin kapatılmasına veya bir başka partiyle birleşmesine ve böylece hukuki varlığı sona erecek partinin mallarının tasfiye veya intikal şekline dair karar vermek.

BÜYÜK KONGRENİN TOPLANTISI VE GÜNDEMİ

MADDE 12.

A. Olağan Toplantılar

Büyük Kongrenin olağan toplantıları, Genel İdare Kurulu tarafından tespit edilen gündem, yer ve tarihte yapılır. Bu süre iki yıldan az, üç yıldan fazla olamaz. Büyük Kongrenin gündemini Genel İdare Kurulu tespit eder. Büyük Kongre alışılmış usullerle delegelere duyurulur.

İlan edilen tarihte çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantı kongre çağrı kararında belirtilen günde tercihen aynı yerde, toplantı salonu müsait değilse Genel İdare Kurulu'nca tespit edilecek uygun bir yerde yapılır. Bu husus delegelere aynı usulle duyurulur.

B. Olağanüstü Toplantılar

Olağanüstü Büyük Kongre, Genel Başkan veya Genel İdare Kurulunun veya Büyük Kongre delegelerinin en az beşte birinin imzaları noterlikçe onaylı yazılı istemleri üzerine yapılır.

Olağanüstü Kongreler belli bir gündemle toplanır, gündemi toplantı talebinde bulunanlar tespit eder. Olağanüstü Kongrelerde gündem harici bir şey görüşülemez.

Olağanüstü Kongrenin yapılması Büyük Kongre delegeleri tarafından istenmişse bu kongrede seçim maddesinin gündemde yer alması için, talebin delege tamsayısının salt çoğunluğunun "imzaları noterlikçe onaylı" müracaatı gerekir.

Kongrenin yapılacağı yer ve tarihi Genel İdare Kurulu İl Teşkilatlarıyla istişare ederek tespit eder.

BÜYÜK KONGRENİN AÇILIŞI

MADDE 13. Büyük Kongre toplantı yeter sayısı üye tamsayısının salt çoğunluğudur. Bu sayı sağlandığı takdirde Büyük Kongre Genel Başkan veya Genel Başkanın görevlendireceği bir Genel İdare Kurulu Üyesi tarafından açılır.

Büyük Kongre, gündeme geçmeden önce bir Başkan yeteri kadar Başkan Yardımcısı ve Kâtip Üyeyi işaret oyuyla seçer.

Kongre Divanı; gündemi uygulamak, toplantıyı düzen içinde yürütmek, düzeni bozanlara karşı müeyyide uygulamak, gerektiğinde düzeni bozanları toplantıdan çıkarmak, toplantı tutanağını düzenlemek ve imza etmekle görevlidir. Kongre Divanı kararlarını salt çoğunlukla verir. Oyların eşitliği halinde Başkanın görüşü yönünde uygulama yapılır.

BÜYÜK KONGRE ÇALIŞMALARI

MADDE 14. Büyük Kongre çalışmalarını gündemindeki sırayla yürütür. Gündem maddelerinin sırası delegelerin çoğunluğunun kararıyla değiştirilebilir. Kanunlara, Parti Program ve Tüzüğüne aykırı olmayan konuların Büyük Kongre gündemine ilave edilmesine delegelerin onda birinin teklifi ve hazır bulunanların salt çoğunluğu ile karar verilir.

Parti Tüzük ve Programında değişiklik yapılmasına ilişkin olan veya parti politikasını ilgilendiren konularda karar alınmasına dair teklifleri karara bağlamak için, bunların Genel Başkan, Genel İdare Kurulu veya Büyük Kongre Üyelerinin en az yirmide biri tarafından teklif edilmesi gerekir. Kanunlar, Parti Tüzük ve Parti Programı çerçevesinde toplumu ve Devleti ilgilendiren konularla kamu faaliyetleri konularında karar alınmasına dair teklifleri karara bağlamak için bu tekliflerin Büyük Kongrede hazır bulunan üyelerin üçte biri tarafından yapılmış olması şarttır. Bu teklifler, Büyük Kongrece seçilecek bir komisyonda görüşüldükten sonra, komisyon raporuyla birlikte incelenir ve karara bağlanır.

Büyük Kongre gündemi kesinleştikten sonra Genel İdare Kurulu Faaliyet Raporu ve Hesap Raporu okunur. Bu raporlar ayrı ayrı müzakere edilebileceği gibi birlikte de müzakere edilebilirler.

Büyük Kongre gerek gördüğü konularda inceleme yaptırmak için komisyonlar kurar. Bu komisyonların kurulmasına işaret oyuyla karar verilir.

Hesapları incelemek için kurulan Hesapları Tetkik Komisyonu'nun Raporu öncelikle okunup görüşülür.

Büyük Kongrede söz isteyenlere sırasıyla söz verilir. Genel Başkan ve Genel İdare Kurulu Üyelerinin birinci öncelikle söz alma hakkı vardır. Komisyon Başkan ve sözcülerine de söz vermede öncelik tanınır.

Görüşmeler sırasında toplantı düzenini sağlamak için Kongre Başkanı bu düzeni bozanlara sözlü uyarıda bulunur. İkinci uyarıdan sonra da aynı davranışı devam ettirenleri salondan dışarı çıkarır.

Genel İdare Kurulu Üyeleri kendi üyesi oldukları kurulun faaliyetleri aleyhinde konuşma yapamazlar. Aksi davranışta bulunanlar hakkında disiplin kovuşturması yapılır.

Genel İdare Kurulu konuşmacıların soru ve tenkitlerine cevap vermede birinci önceliğe sahiptir.

Başkan konuşma sırasında konu dışına çıkanları uyarır. Bu uyarıya rağmen konuya dönmekte direnenlerin konuşması kesilir. Kongre Başkanı Kongrenin Kanunlar içerisinde yürütülmesi için özen gösterir. Değerlendirilmesi Kongre Başkanlık Divanı tarafından yapılarak, mecbur kalırsa suç niteliğinde söz ve fiillere devam edenleri Kongre Başkanı Kongre salonundan çıkarabilmek için kongreye ara verebilir, dinleyicilerin belli bölümünü veya tamamını boşaltabilir.

Müzakereler tamamlandıktan sonra Genel İdare Kurulu faaliyet raporu ve hesapları tetkik komisyonu raporu oylanır. Kabul halinde Genel İdare Kurulu ibra edilmiş olur.

Büyük Kongrede yapılacak seçimler Tüzüğün 19. maddesine göre yapılır.

İL VE İLÇE KONGRELERİ

MADDE 15. İl ve İlçe Olağan Kongreleri bir üst kademe parti teşkilatının uygun görmesi ile belirlenecek yer ve tarihte yapılır. Bu süre 2 yıldan az, 3 yıldan fazla olamaz.

Gerekli hallerde bir üst kademe yönetim kurulları bu tarihleri doğrudan doğruya tespit edebilirler ve değiştirebilirler.

İl ve İlçe Kongrelerinin tarih, saat, yer ve gündemi alışılmış usullerle delegelere duyurulur. Bu duyurunun gazeteyle yapılma mecburiyeti yoktur.

İl ve İlçe Olağanüstü Kongreleri Üst Yönetim Kurulunun kararıyla veya delegelerden beşte birinin isteği ve İl ve İlçe Başkanının çağrısıyla toplanır. Olağanüstü toplantı delegelerin beşte birinin isteği üzerine yapılacaksa, İl ve İlçe Başkanı alt kademe teşkilatlarının da görüşünü alarak, kongre yapılacak yeri, tarihi tespit eder.

İl ve İlçe Olağanüstü Kongreleri Tüzüğün 12. maddesinde belirtilen usule göre yapılır. İl ve İlçe Olağanüstü Kongrelerinin gündemi kongrenin toplanması talebinde bulunanlarca düzenlenir. Kongrede gündem dışı başka hiçbir konu görüşülemez.

İl ve İlçe Olağan Kongrelerinin toplantı nisabı delege tam sayısının onda biridir. Kararlar hazır bulunanların çoğunluğu ile verilir.

İl ve İlçe Kongrelerinde en çok oyu alan aday ve liste seçilmiş sayılır.

Bütün parti teşkilat kademelerinin kongreleri bu tüzükte belirtilen usullere göre yapılır.

İL KONGRELERİ

MADDE 16. İl Kongreleri, İlçe Kongrelerinde tüzüğe göre seçilen delegelerle tabii delegelerden meydana gelir. Seçilmiş delege sayısı 600'ü geçemez. Her ilçeden gelecek

delege sayısı ilçe nüfusunun il nüfusuna bölünmesi neticesi çıkan rakamla 600'ün çarpılması ile elde edilir. Toplam sayı 600'ü geçmemek üzere küsurlar tamamlanır.

İL KONGRESİ TABİİ DELEGELERİ

MADDE 17. Bir ilin Milletvekilleri, Yönetim Kurulu ve Disiplin Kurulu Başkan Ve Üyeleri ile Büyükşehir Belediye Başkanları o İl Kongresinin tabii üyeleridir. Geçici Yönetim Kurulu Başkan ve Üyelerinin de kongreye katılma hakkı vardır. Ancak bunlar delege değillerse oy kullanamazlar.

İLÇE KONGRESİ

MADDE 18. İlçe Kongresi ilçe çevresindeki köy ve mahallelerden son genel seçimde alınan oy sayısına göre, siyasi partiler sicilinde kayıtlı üyelerin seçtikleri delegeler ile tabii delegelerden meydana gelir.

İlçe Kongresinin seçilmiş delege sayısı, 400'ü geçemez.

Geçici İlçe Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri kongreye katılma hakkına sahiptir. Ancak delege sıfatı olmayanların kongrede oy kullanma hakkı yoktur.

İlçe Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri, İlçe ve Belde Belediye Başkanları İlçe Kongresinin tabii üyeleridir. İl Belediye Başkanları Merkez İlçe Kongresinin tabii üyesidir.

Köy veya mahallelerin İlçe Kongresi için seçecekleri delege sayısı, o köy veya mahallede, partinin son genel seçimde aldığı oy sayısı, partinin ilçe genelinde aldığı oy sayısına bölünerek elde edilen sayının 400 rakamı ile çarpılması sonucu bulunur.

Toplam sayı 400'ü aşmamak üzere küsurlar tamamlanır.

İlçe Yönetim Kurulu, köy ve mahallelerde delege seçimlerini yürütmek üzere kendi içinden bir veya birkaç üyeyi görevlendirebileceği gibi, sadece bu işlemler için o köy ve mahalledeki üyelerden birisini temsilci olarak görevlendirebilir.

Seçimle ilgili tutanak, seçimi müteakip İlçe Başkanlığına gönderilir.

KONGRELERİN YAPILIŞI VE SEÇİMLER

MADDE 19. Partinin Genel Merkez, il ve ilçe organları ile üst kurulların delege seçimleri yargı gözetiminde gizli oy ve açık tasnif esasına göre yapılır.

Seçimlerden 15 gün önce kongreye katılacak parti üyelerini belirleyen listeler iki nüsha olarak, Büyük Kongre ile İl Ve İlçe Kongreleri için görevli İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına, toplantının yeri, gün ve saatini bildiren bir yazı ekinde onaylanmak üzere gönderilir.

Onaylanan liste ile toplantıya ait diğer hususlar kongrenin toplantı tarihinden 7 gün önce partinin kongre yapacak teşkilatının bulunduğu binada asılarak ilan edilir. İlan süresi 3 gündür. 3 günlük ilan süresi içinde listeye yapılan itirazlar hâkim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin karara bağlanır. Böylece kesinleşen listeler ile toplantıya ait diğer hususlar hâkim tarafından onaylanarak partinin ilgili teşkilatına gönderilir.

Kongrelerde seçilecek organlarda adaylık başvurusu için Kongre Başkanlığınca bir süre tespit edilerek delegelere duyurulur, bu süre sonunda başvuruda bulunan adaylar ilan edilir. Seçimlerde birden fazla organa aday olunamaz. Genel Başkanlığa aday olabilmek için parti üyesi olmak ve Büyük Kongre delege tam sayısının en az yüzde on beşi tarafından aday gösterilmek şarttır. Delegelerin teklifi Noter Belgesi ile belgelenebileceği gibi, Divan Başkanlığı veya Divan Başkanlığının görevlendireceği üyenin gözetiminde imzalanarak yapılabilir.

Büyük Kongrede seçilecek Genel Başkan Genel İdare Kurulu asıl ve yedek üyeleri, Yüksek Disiplin Kurulu asıl ve yedek üyeleri, tek liste halinde tanzim edilebileceği gibi ayrı ayrı listeler halinde de düzenlenebilir. İl ve İlçe Kongrelerinde seçilecek organlar için de aynı usul uygulanır.

Seçimlere birden fazla liste katılması halinde her liste değişik renklerde ve şekillerde bastırılıp hazırlanabilir.

Bu listeler Kongre Başkanlık Divanınca yeteri kadar çoğaltılıp ilgili seçim kurulu başkanına mühürlentirilir.

Kongre Başkanlık Divanınca yeteri kadar çoğaltılıp ilgili seçim kurulu başkanınca mühürlenlen listenin zarfa konularak oy sandığına atılmasıyla oy kullanma işlemi gerçekleşir.

Kongreye katılacak parti üyelerini belirleyen ve kesinleşmiş delege listesinde ismi bulunanlar nüfus cüzdanı ve diğer resmi kimlik belgelerinden birisi ile isimlerinin karşısına imza atarak oy kullanırlar.

Kongrede seçimlerde, Sandık Kurulu Başkanınca, toplantıda bulunan delegelerden oy kullanmayan kimse kalmadığı tespit edilince, sandık açılarak oy tasnifi yapılır.

Seçime, tutanakların tanziminden itibaren iki gün içinde itiraz edilebilir. Bu itiraz aynı gün hâkim tarafından karara bağlanır.

Hâkimin seçimleri yenileme kararı alması halinde, kongre yalnız seçimi yapmak üzere toplanır. Nisap temin edilemezse kongre çağrı kararında belirtilen günde yapılacak kongrede nisap aranmaksızın seçim yapılır.

Diğer hususlar kongre yönetmeliği ile düzenlenir.

PARTİ ORGANLARINA SEÇİLENLERİN İLGİLİ MAKAMLARA BİLDİRİLMESİ

MADDE 20. Parti kongreleri hariç olmak üzere diğer bütün parti teşkilatlarına seçilenlerin adları, soyadları, doğum yer ve tarihleri, meslek veya sanatları, ikametgâhları ve nüfus cüzdanı örnekleri, o mahallin en büyük mülki idare amirliğine seçimden veya atamadan itibaren 15 gün içinde yazı ile bildirilir.

Genel Başkan, Genel İdare Kurulu ile Yüksek Disiplin Kurulu Üyeleri ise aynı süre içinde doğrudan İçişleri Bakanlığı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM GENEL MERKEZ

GENEL BAŞKAN

MADDE 21. Partinin Genel Başkanı Büyük Kongrede gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla en çok üç yıl için seçilir. İlk iki oylamada sonuç alınamazsa, üçüncü oylamada en çok oyu alan Genel Başkan seçilmiş olur.

Partiyi temsil yetkisi Genel Başkana aittir. Kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak şartıyla parti adına dava açma ve davada husumet yetkisi Genel Başkana veya kendi adına görevlendireceği Genel İdare Kurulu Üye veya Üyelerine aittir.

Parti Genel Başkanı, Genel İdare Kurulu ile (Disiplin Kurulları dışında kalan) bütün parti teşkilat ve organlarının tabii başkanıdır. Her kademedeki parti teşkilatını bir arada veya ayrı ayrı toplantıya çağırabilir.

Genel Başkan siyasette, ilimde, devlet yönetiminde ve iş hayatında bilgi, tecrübe ve uzmanlık sahibi olan kişileri Genel Başkan Danışmanı olarak görevlendirebilir.

Genel Başkan, yokluğunda Başkanlık Divanı üyelerinden birini Genel Başkanvekili olarak tayin eder.

Genel Başkanlığın herhangi bir sebeple boşalması halinde Genel İdare Kurulu kendi üyeleri arasından bir Genel Başkanvekili seçer ve en geç 45 gün içinde Büyük Kongre Genel Başkan seçmek üzere toplantıya çağırılır.

BAŞKANLIK DİVANI

MADDE 22. Genel Başkan ile birlikte görev yapacak başkanlık divanı üyeleri Genel İdare Kurulu üyeleri arasından Genel Başkan tarafından belirlenir ve Genel İdare Kurulunun onayına sunulur.

Başkanlık Divanı; Genel Başkan, Genel Başkan Yardımcıları, Genel Sekreter, Genel Merkez Kadın Kolları Başkanı ve Gençlik Kolları Başkanından oluşur. TBMM Grup Başkanvekilleri ile Denetçiler Başkanlık Divanı toplantılarına gözlemci olarak davet edilebilirler.

Başkanlık Divanı Aşağıdaki Birimlerden Oluşur:

- A.** Genel Başkan Yardımcısı: Teşkilat Başkanı
- B.** Genel Başkan Yardımcısı: Siyasi İşler Başkanı
- C.** Genel Başkan Yardımcısı: Planlama ve Koordinasyon Başkanı
- D.** Genel Başkan Yardımcısı: Seçim İşleri Başkanı
- E.** Genel Başkan Yardımcısı: Tanıtım ve Medya Başkanı
- F.** Genel Başkan Yardımcısı: Sivil Toplum Kuruluşları ve Halkla İlişkiler Başkanı
- G.** Genel Başkan Yardımcısı: Eğitim Başkanı
- H.** Genel Başkan Yardımcısı: Dış İlişkiler Başkanı
- İ.** Genel Başkan Yardımcısı: Mahalli İdareler Başkanı
- J.** Genel Başkan Yardımcısı: Genel Muhasebe ve Mali İşler Başkanı
- K.** Genel Başkan Yardımcısı: Sosyal İşler Başkanı
- L.** Genel Başkan Yardımcısı: Ekonomik İşler Başkanı
- M.** Genel Başkan Yardımcısı: Hukuki İşler Başkanı
- N.** Genel Sekreter
- O.** Kadın Kolları Başkanı
- P.** Gençlik Kolları Başkanı

Başkanlık Divanı kendi üyelerinin çalışma esaslarını İç Yönetmelik ile ayrıca belirleyebilir.

İhtiyaca göre, Genel İdare Kurulunca yeni Genel Başkan Yardımcılıkları ihdas edilerek atama yapılabilir.

Genel Başkan Yardımcıları, Genel Başkanın onayı ile kendilerine yeteri kadar yardımcı atayabilirler.

Genel Başkanın, Genel Başkan Yardımcılarının ve Genel Sekreterin görevi, Genel İdare Kurulunda alınan kararları tatbik etmektir.

Genel Başkan ve Başkanlık Divanı kanunlar ve Parti Tüzüğünde yazılı görevleri yapmak ve Büyük Kongrede ve Genel İdare Kurulunda alınan kararları uygulamakla yetkili ve sorumludurlar.

Genel Sekreter, Genel Başkan adına Partiyi özel ve resmi kurum ve kuruluşlarda, bütün yargı kurumlarında gerçek ve tüzel kişilere karşı temsil eder.

Genel Sekreter, Başkanlık Divanı ve Genel İdare Kurulu gündemini Genel Başkanın talimatına uygun olarak hazırlar.

Başkanlık Divanı ve Genel İdare Kurulu kararlarını ilgili yerlere bildirir. Bu husustaki yazışmaları yapar. Genel Sekreter, bu hizmetlerin yürütülmesi için Genel Başkanın onayı ile yeteri kadar Genel Sekreter yardımcısı atayabilir.

Genel Sekreter Genel İdare Kurulunun kendisine verdiği yetki çerçevesinde Genel Merkezde çalışan personelin ve demirbaşların idaresini yürütür. Büro idaresine nezaret eder.

Partinin arşivinin tutulmasını sağlar.

Genel Muhasebe, Mali İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı, Genel Merkez'in muhasebe, mali işlerini yürütür, defterlerini tutar, sarf evrakını Genel Başkan veya bu konuda görevli Genel Başkan Yardımcısı ile birlikte imzalar.

Denetçiler, Genel İdare Kurulu kendi üyeleri arasından en az iki denetçi atar. Denetçiler, Merkez muhasebesini denetlerler. Denetçiler talep ettiğinde, Genel Muhasip ve Mali İşlerden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı, defter ve muhasebe evrakını Denetçilerin tetkikine sunar.

Denetçiler merkez muhasebesini denetlemek, üç ayda bir partinin mali durumu hakkında Genel İdare Kuruluna rapor vermek, mali konularda gereken tekliflerde bulunmakla görevli ve yükümlüdürler.

Genel Başkan, parti işlemlerinin mevzuata uygunluğunu temin etmek, parti faaliyetlerini kontrol etmek, teşkilatı denetlemek ve verilecek özel konularda araştırma ve inceleme yapmak üzere Teşkilat Başkanına bağlı olarak yeteri kadar müfettiş görevlendirebilir.

GENEL İDARE KURULU

MADDE 23. Genel İdare Kurulu Büyük Kongrede seçilen 75 asil üyeden oluşur, ayrıca 30 yedek üye seçilir.

Genel İdare Kurulu seçimini takip eden 15 gün içinde Genel Başkanın başkanlığında toplanarak Başkanlık Divanı üyelerini seçer ve aralarında görev bölümü yapar.

Genel İdare Kurulu üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve kanuni istisnalar dışında mevcudun salt çoğunluğuyla karar verir. Kararlar Siyasi Partiler Kanunu'nda aksi belirtilmediği takdirde işaret oyuyla alınır. Oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu tarafın teklifi kabul edilmiş olur. Kurul bir konunun gizli oyla kararlaştırılmasına karar verebilir.

Genel Başkan tecrübelerinden ve kanaatlerinden yararlanmak üzere Genel İdare Kurulu toplantılarına il başkanları, teşkilat yöneticileri ve uzmanları davet edebilir.

Meşru bir mazereti olmaksızın bir yıl içerisinde üç defa Genel İdare Kurulu toplantısına katılmayan üyenin Genel İdare Kurulu üyeliği düşer. Genel İdare Kurulu'nda, çeşitli sebeplerden dolayı boşalma olursa yedek üyeler sırasıyla Genel İdare Kuruluna çağırılırlar.

Genel İdare Kurulu Parti Tüzük ve Programını uygulamakla yükümlüdür. Teşkilatların çalışma verimlerini artırmak için Parti içi eğitim çalışmalarına önem verir.

Partinin bütün teşkilat kademeleri ve organları, kademe sırasına göre Genel İdare Kurulu'na bağlıdır.

Genel İdare Kurulu lüzum gördüğü takdirde teşkilatın bütün kademe ve organlarının görev ve yetkilerini kullanır veya bu yetkileri kullanmaları için uygun gördüğü şahısları görevlendirir.

1. İl, ilçe teşkilatlarını kurar, belde teşkilatlarının kurulmasını sağlar,
2. Parti teşkilatını yönetir, yönlendirir,
3. Teşkilatın ihtiyaçlarını teklif ve temennilerini değerlendirir. Bunun için her ay il başkanları ve il müfettişlerini toplar. Bütün vatan sathında meydana gelen olayları değerlendirir. Gelişmeleri yakından takip eder.
4. Zorunlu sebepler dolayısıyla Büyük Kongre'nin toplanamadığı hallerde partinin tüzel kişiliğine ve hukuki varlığına son verilmesi ile Tüzük ve Programın değiştirilmesi de dâhil her türlü kararı alır. Ve toplayabileceği en yakın tarihte Büyük Kongreyi toplayarak bu kararları Büyük Kongreye sunar.
5. Genel İdare Kurulu, Parti teşkilatının kanunlara, Parti Tüzük ve Programına göre çalışıp çalışmadıklarını denetlemek için müfettişler görevlendirir. Bu müfettişleri kendi yetkisiyle donatabilir.
6. Seçimlerle ilgili konularda gerekli kararları alır. Gerek gördüğü takdirde il ve ilçe yönetim kurulları ile birlikte veya ayrı olarak delege seçimlerini yenileyebilir.

- Milletvekilliği, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği ve il genel meclisi üyeliği için aday adayları hakkında tüzüğün verdiği yetkileri kullanır.
7. Hükümet kurma, bir hükümete katılma veya hükümetten çekilme, kararlarını alır.
 8. Seçim kanunları çerçevesinde farklı siyasi partilerle seçim işbirliği ve seçim ittifakı yapma ve sona erdirmeye kararlarını alır.
 9. Cumhurbaşkanı adayı gösterme kararı alır.
 10. Partinin program ve tüzüğünün uygulanması, danışma ve araştırma gruplarının kurulması, bu çalışmaların düzen ve denetiminin sağlanması için kararlar alır. Yönetmelikler çıkarır.
 11. Partinin ilkelerini tanıtmak için gerekli gördüğü teşkilatları kurar. Bu maksatla kurulmuş tanıtım şirketlerinden yararlanır. Parti çalışmalarını, yapılan hizmetleri teşkilatlara ulaştırır. Teşkilatları aydınlatır, canlı tutar.
 12. Siyasi şartların değişimini yakından takip ederek yeni oluşan şartlara göre süratle tedbir alır ve uygulamaya geçer.
 13. Büyük Kongreye sunulacak çalışma raporu, gelir-gider cetvelleri ile bilanço ve kesin hesap raporlarını hazırlar. Gündemdeki diğer konuları Büyük Kongreye sunar.
 14. Büyük Kongre kararlarını uygular.
 15. Genel İdare Kurulu, gerektiğinde il ve ilçelerin yönetim kurulu sayılarını yeniden belirler.
 16. Partinin hizmet giderlerini karşılamak için gerekli kanuni teşebbüslerde bulunur. Gelir makbuzları bastırıp illere gönderir.
 17. Alt kademedeki teşkilat organlarını kanuni çerçevede kendi yetkilerinin bir kısmı ile donatabilir.
 18. Diğer partilerden gelen partiye katılma taleplerini karara bağlar.
 19. Disiplin cezalarını affetmeye yetkilidir.
 20. Genel İdare Kurulu, kanunların ve Parti Tüzüğü'nün verdiği bütün yetkileri kullanır.

GENEL MERKEZ KADIN KOLLARI

MADDE 24. Genel Merkez Kadın Kolları, Genel İdare Kurulunun belirleyeceği 50 kişiden oluşur. Bu miktar Genel İdare Kurulu kararıyla artırılıp azaltılabilir.

Kadın Kolları kuruluşunu takip eden 7 gün içerisinde Genel Başkan veya Teşkilat Başkanının başkanlığında toplanarak Genel Merkez Kadın Kolları Başkanı ve Başkanlık Divanı Üyelerini tespit eder ve aralarında görev taksimatı yaparlar.

Genel Merkez Kadın Kolları, Teşkilat Başkanına ve Genel İdare Kurulu'na bağlı olarak çalışır.

Genel Merkez Kadın Kollarının çalışma esaslarını Genel İdare Kurulu belirler. Gerek görülürse Genel Merkez Kadın Kolları yeniden oluşturulabilir.

GENEL MERKEZ GENÇLİK KOLLARI

MADDE 25. Genel Merkez Gençlik Kolları, Genel İdare Kurulunun belirleyeceği 50 kişiden oluşur. Bu miktar artırılıp azaltılabilir.

Gençlik Kolları, oluşumunu takip eden 7 gün içerisinde Genel Başkanın veya Teşkilat Başkanının başkanlığında toplanarak Genel Merkez Gençlik Kolları Başkanı ve Başkanlık Divanı Üyelerini tespit eder ve görev taksimatı yapar.

Genel Merkez Gençlik Kolları Teşkilat Başkanına ve Genel İdare Kuruluna bağlı olarak çalışır.

Genel Merkez Gençlik Kollarının çalışma esaslarını Genel İdare Kurulu belirler. Genel Merkez Gençlik Kolları gerekirse yeniden oluşturulabilir.

YÜKSEK İSTİŞARE KURULU

MADDE 26. Devlet idaresi ve siyasi faaliyetlerde hizmeti geçmiş kişiler arasından, ihtiyaca göre Genel Başkan tarafından önerilen ve Genel İdare Kurulu tarafından belirlenen şahıslardan oluşur. Parti genel başkanlığı görevinde bulunmuş olanlar parti üyeliği devam ediyorsa bu kurulun tabii üyesidir.

Parti faaliyetlerinde Genel Başkan ve Genel İdare Kurulunun çalışmalarında katkı sağlamaya yönelik, tavsiye mahiyetinde önerilerde bulunmak, partinin kuruluş gayesine ve siyasi geleneklerine ve hedeflerine uygun olarak, parti mensuplarının birlik ve beraberliğini güçlendirmeye yönelik dostane ilişkilerin gelişmesine katkı sağlamak Yüksek İstişare Kurulunun ana görevidir.

Yüksek İstişare Kurulu kendi içinden bir başkan seçer. Yüksek İstişare Kurulu, Başkanı ve ihtiyaç halinde Genel Başkan tarafından toplantıya çağırılır.

ENGELLİLER, POLİTİKA KURULLARI, DANIŞMA MECLİSİ VE PARTİ MÜFETTİŞLERİ MADDE 27.

A. Engelliler Koordinasyon Birimi: Genel İdare Kurulu kararıyla Genel Merkez bünyesinde bir Genel Merkez Engelliler Koordinasyon Birimi kurabilir. Genel Merkez Engelliler Koordinasyon Birimi, Başkan dâhil 7 kişiden oluşur. Bu sayı Genel İdare Kurulu tarafından yeniden düzenlenebilir. Bu birim, engellilerin karşılaştığı her türlü meseleyle ilgilenmek, parti programına uygun olarak hazırladığı raporları ilgililere ulaştırmak ve kamuoyu ile paylaşmak, engellilerin parti çalışmalarında aktif görev almalarını sağlamak için çalışmalar yürütür.

İl ve İlçelerde ise, İl ve İlçe Yönetim kurulları tarafından İl ve İlçe Engelliler Koordinasyon Birimi kurabilir. İl Engelliler Koordinasyon Birimi, Başkan dâhil 5 kişiden oluşur. İlçe Engelliler Koordinasyon Birimi, Başkan dâhil 3 kişiden oluşur. Bu sayı, İl ve İlçe Yönetim Kurulları tarafından yeniden düzenlenebilir.

B. Politika Kurulları: Ülke ve dünyadaki gelişmeleri takip etmek, analizler yaparak kanaat oluşturmak, Partimizin iktidarında uygulayacağı politikalara hazırlık yapmak için yeterli sayıda kurul oluşturulur. Politika Kurullarının yapısı ve çalışma yöntemleri bir yönetmelikle belirlenir.

C. Danışma Meclisi: Genel İdare Kurulu uygun gördüğü takdirde danışma niteliğinde hizmet vermek üzere bir danışma meclisi oluşturur. Danışma Meclisinin yapısı çalışma yöntemleri bir yönetmelikle belirlenir.

D. Parti Müfettişleri: Genel İdare Kurulu'nun verdiği görevleri yerine getirir. Parti müfettişlerinin çalışma esasları bir yönetmelikle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM MECLİS GRUPLARI

TBMM GRUBU

MADDE 28. TBMM'de grup kurulmasını, Grup Başkanvekillerinin, Grup Yönetim Kurulunun, Grup Disiplin Kurulunun seçimlerini ve Grup Üyelerinin görevlerini içeren grup iç yönetmeliği, Grup Genel Kurulu tarafından Siyasi Partiler Kanunu'nun 23. maddesindeki ilkelere uygun olarak hazırlanıp kabul edildikten sonra TBMM Başkanlığına sunulur.

Grup iç yönetmeliğinde partinin tüzük ve programına aykırı hükümler yer alamaz.

Genel İdare Kurulu üyeleri partinin TBMM grubu organlarından hiç birinde görev alamazlar. Grup Yönetim Kurulu Üyeliği veya Grup Başkan Vekilliğine seçilmeleri halinde Genel İdare Kurulu Üyelikleri sona erer.

İL GENEL MECLİSİ VE BELEDİYE MECLİSİ GRUPLARI

MADDE 29. İl Genel Meclisi Grubu ile Belediye Meclisi Grubu partili meclis üyelerinden oluşur. Grup Üyeleri, aralarından bir Başkan, bir Başkan Vekili, bir Sekreter seçerler. İl Genel Meclisi Grubu ve Belediye Meclisi Grubu, Parti Tüzük ve Programı çerçevesinde hareket ederler. Görevlerinde izleyecekleri politikaları ve karşılaştıkları meseleleri kendi gruplarında konuşup görüşerek karara bağlarlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM TEMSİLCİLİKLER

1. YURT İÇİ TEMSİLCİLİKLERİ

MADDE 30.

a. Köy ve Mahalle Temsilcilikleri: Köy ve Mahalle Temsilcilikleri bir temsilci ve bir temsilci yardımcısından oluşur. Beldelerde, Belde; İlçelerde İlçe, Teşkilatları tarafından seçilir. Köy ve mahallenin büyüklüğüne göre sayıları artırılabilir.

b. Sandık Bölgesi Temsilcilikleri: Bunlar bir sandık baş müşahidiyle ve dört müşahitle birlikte beş kişiden oluşur. Bağlı olduğu teşkilat kademeleri tarafından tespit edilirler.

Bütün temsilciliklerin görev ve çalışma usulleri Genel İdare Kurulu tarafından belirlenir.

2. YURTDIŞI TEMSİLCİLİKLERİ

MADDE 31. Yabancı Ülkeler Yurt Dışı Temsilcilikleri, Genel İdare Kurulu Kararı İle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Lefkoşa, Amerika Birleşik Devleti'nin Washington ve New York, Almanya'nın Berlin, Köln ve Münih; Belçika'nın Brüksel, Fransa'nın Paris ve Strasburg, Finlandiya'nın Helsinki, Danimarka'nın Kopenhag, Hollanda'nın Amsterdam ve Rotterdam, İsveç'in Stockholm, İngiltere'nin Londra, Norveç'in Oslo, Avusturya'nın Viyana, İsviçre'nin Zürih, Bulgaristan'ın Sofya, Pakistan'ın İslamabat, Mısır'ın Kahire, İran'ın Tahran, Endonezya'nın Cakarta, Nijerya'nın Abuja, Bangladeş'in Dakka, Malezya'nın Kuala Lumpur, Bosna Hersek'in Saraybosna, Azerbaycan'ın Bakü, Kazakistan'ın Astana, Kırgızistan'ın Bişkek, Türkmenistan'ın Aşkabat, Japonya'nın Tokyo, Rusya'nın Moskova, Çin'in Pekin, Avustralya'nın Sydney ve Melbourne şehirlerinde adı geçen ülkelerin mevzuatı dikkate alınarak oluşturulur. Gerek belirtilen ülkelerin diğer şehirlerinde, gerekse başka ülkelerde temsilcilikler açılması Başkanlık Divanının kararına ve Genel İdare Kurulunun onayına bağlıdır.

Yurt Dışı Temsilcilikleri Teşkilat Başkanına ve Genel İdare Kuruluna bağlı olarak çalışırlar. Çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

ALTINCI BÖLÜM TAŞRA TEŞKİLATI

İL TEŞKİLATI

MADDE 32. Partinin İl Teşkilatı, İl Kongresi, İl Başkanı, İl Yönetim Kurulu, İl Kadın Kolu, İl Gençlik Kolu ve Disiplin Kurulundan oluşur.

İL YÖNETİM KURULU

MADDE 33. (Tüzüğün 23. Maddesinin 15. Bendine göre, 05. 01. 2020 tarih ve 125 sayılı Genel İdare Kurulu kararıyla değiştirilmiş metindir.) İl Yönetim Kurulları başkan dâhil 15 asıl ve 15 yedek üyeden, Büyükşehirlerde başkan dâhil 20 asıl ve 20 yedek üyeden oluşur. Seçmeni iki milyonun üzerinde olan büyükşehirlerde İl Yönetim Kurulları, başkan dâhil 30 asıl ve 30 yedek üyeden oluşur. Genel İdare Kurulu kararıyla gerektiğinde illerin Yönetim Kurulu üye sayıları yeniden belirlenebilir. İllerde yönetim kurulları görev dağılımları Genel Merkez Teşkilat başkanlığının hazırlayacağı görev şemalarına uygun olarak yapılır.

İL KADIN KOLLARI

MADDE 34. (Tüzüğün 23. Maddesinin 15. Bendine göre, 05. 01. 2020 tarih ve 125 sayılı Genel İdare Kurulu kararıyla değiştirilmiş metindir.) İl Kadın Kolları, Genel Merkez Teşkilat Başkanlığı ve Kadın Kolları Başkanlığının olur onayı ile İl Yönetim Kurullarının belirleyeceği başkan dâhil 15 üyeden, Büyükşehirlerde başkan dâhil 20 üyeden oluşur. Seçmeni iki milyonun üzerinde olan büyükşehirlerde İl Yönetim Kurulları, başkan dâhil 30 üyeden oluşur. İl Kadın Kolları, Genel Başkan tarafından veya Genel Merkez Teşkilat Başkanlığı ve Kadın Kolları Başkanlığının olur onayı ile İl Yönetim Kurulları tarafından görevden alınabilir ve yeniden oluşturulabilir. İl Kadın Kollarının görev dağılımları Genel Merkez Kadın Kolları Başkanlığının hazırlayacağı görev şemalarına uygun olarak yapılır.

İL GENÇLİK KOLLARI

MADDE 35. (Tüzüğün 23. Maddesinin 15. Bendine göre, 05. 01. 2020 tarih ve 125 sayılı Genel İdare Kurulu kararıyla değiştirilmiş metindir.) İl Gençlik Kolları, Genel Merkez Teşkilat Başkanlığı ve Gençlik Kolları Başkanlığının olur onayı ile İl Yönetim Kurullarının belirleyeceği başkan dâhil 15 üyeden, büyükşehirlerde başkan dâhil 20 üyeden oluşur. Seçmeni iki milyonun üzerinde olan büyükşehirlerde İl Yönetim Kurulları, başkan dâhil 30 üyeden oluşur. İl Gençlik Kolları, Genel Başkan tarafından veya Genel Merkez Teşkilat Başkanlığı ve Gençlik Kolları Başkanlığının olur onayı ile il yönetim kurulları tarafından görevden alınabilir ve yeniden oluşturulabilir. İl gençlik kolları görev dağılımları Genel Merkez Gençlik Kolları Başkanlığının hazırlayacağı görev şemalarına uygun olarak yapılır.

İLÇE TEŞKİLATI

MADDE 36. Partinin İlçe Teşkilatı İlçe Kongresi, İlçe Başkanı ve İlçe Yönetim Kurulu ile İlçe Kadın Kolları, İlçe Gençlik Kolları ve Belde Teşkilatından oluşur.

İLÇE YÖNETİM KURULU VE BELDE TEŞKİLATLARI

MADDE 37. (Tüzüğün 23. Maddesinin 15. Bendine göre, 05. 01. 2020 tarih ve 125 sayılı Genel İdare Kurulu kararıyla değiştirilmiş metindir.) İlçe Yönetim Kurulları, seçmeni on bine kadar olan ilçelerde başkan dâhil 5 asıl ve 5 yedek üyeden, seçmeni 10.001-20.000 arası olan ilçelerde 7 asıl 7 yedek üyeden oluşur. Seçmeni 20.001-50.000 arası olan ilçelerde başkan dâhil 11 asıl ve 11 yedek üyeden, seçmeni 50.000'den daha fazla olan ilçelerde başkan dâhil 15 asıl ve 15 yedek üyeden oluşur. Seçmeni 100.000'in üzerinde olan ilçelerde, İl Teşkilatının talebi ve Genel Merkezin onayıyla 20 asıl 20 yedek üyeden oluşabilir. Genel İdare Kurulu kararıyla gerektiğinde ilçelerin yönetim kurulu üye sayıları yeniden belirlenebilir. İlçe Yönetim Kurullarının görev dağılımları Genel Merkez Teşkilat Başkanlığının hazırlayacağı görev şemalarına uygun olarak yapılır.

İLÇE KADIN KOLLARI

MADDE 38. (Tüzüğün 23. Maddesinin 15. Bendine göre, 05. 01. 2020 tarih ve 125 sayılı Genel İdare Kurulu kararıyla değiştirilmiş metindir.) İlçe Kadın Kolları; İl Başkanlığı ve İl Kadın Kolları Başkanlığının olur onayı ile İlçe Yönetim Kurullarının belirleyeceği seçmeni on bine kadar olan ilçelerde başkan dâhil 5 üyeden, seçmeni 10.001-20.000 arası olan ilçelerde 7 üyeden oluşur. Seçmeni 20.001-50.000 arası olan ilçelerde başkan dâhil 11 üyeden, seçmeni 50.000'den daha fazla olan ilçelerde başkan dâhil 15 üyeden oluşur. Seçmeni 100.000'in üzerinde olan ilçelerde, İl Teşkilatının talebi ve Genel Merkezin onayıyla 20 üyeden oluşabilir. İlçe kadın kolları, Genel Başkan tarafından veya İl başkanlığı ve İl Kadın Kolları Başkanlığının olur onayı ile İlçe Yönetim Kurulları tarafından görevden alınabilir ve yeniden oluşturulabilir. İlçe Kadın Kolu Yönetim Kurulu görev dağılımları Genel Merkez Kadın Kolları Başkanlığının hazırlayacağı görev şemalarına uygun olarak yapılır.

İLÇE GENÇLİK KOLLARI

MADDE 39. (Tüzüğün 23. Maddesinin 15. Bendine göre, 05. 01. 2020 tarih ve 125 sayılı Genel İdare Kurulu kararıyla değiştirilmiş metindir.) İlçe Gençlik Kolları; İl Başkanlığı ve İl Gençlik Kolları Başkanlığının olur onayı ile İlçe Yönetim Kurullarının belirleyeceği seçmeni on bine kadar olan ilçelerde başkan dâhil 5 üyeden, seçmeni 10.001-20.000 arası olan ilçelerde 7 üyeden oluşur. Seçmeni 20.001-50.000 arası olan ilçelerde başkan dâhil 11 üyeden, seçmeni 50.000'den daha fazla olan ilçelerde başkan dâhil 15 üyeden oluşur. Seçmeni 100.000'in üzerinde olan ilçelerde, İl Teşkilatının talebi ve Genel Merkezin onayıyla 20 üyeden oluşabilir. İlçe Gençlik Kolları, Genel Başkan tarafından veya İl Başkanlığı ve İl Gençlik Kolları Başkanlığının olur onayı ile İlçe Yönetim Kurulları tarafından görevden alınabilir ve yeniden oluşturulabilir. İlçe Gençlik Kolları Yönetim Kurulu görev dağılımları Genel Merkez Gençlik Kolları Başkanlığının hazırlayacağı görev şemalarına uygun olarak yapılır.

BELDE TEŞKİLATLARI

MADDE 40. İl ve ilçe merkezleri dışında belediye teşkilatı olan yerlerde kurulur. Üç üyeden oluşan Belde Yönetim Kurulu, İlçe Yönetim Kurulu kararı ile atanır ve yapılacak görev taksimine göre İlçe Teşkilatının vereceği görevleri yapar. İlçe yönetim kurulu ihtiyaca göre Belde Yönetim Kurulunun üye sayısını artırabilir. Belde Yönetim Kurulunun görevden alınması ilçe yönetim kurulunun teklifi ve İl Yönetim Kurulunun onayı ile olur.

BELDE KADIN VE GENÇLİK KOLLARI

MADDE 41. İl ve ilçe merkezleri dışında, belediye teşkilatı olan yerlerde İlçe Yönetim Kurulu kararıyla ihtiyaca göre Belde Kadın ve Gençlik Kolları oluşturulur. Bu kollar, en az üç üyeden meydana gelir ve ilçe yönetim kurulu kararıyla sayıları artırılabilir ve İlçe Teşkilatının vereceği görevleri yapar.

GÖREV BÖLÜMÜ VE YÖNETİMDEKİ BOŞALMALAR

MADDE 42. İl ve İlçe Başkanları en çok üç yıl için seçilirler.

İl ve İlçe Yönetim Kurulları, seçimlerini müteakip en geç bir hafta içerisinde toplanarak, Tüzüğün 22. maddesinde Genel Merkez için öngörülen görev bölümünü esas alarak kendi Yönetim Kurulu üye sayılarına uygun olarak görev dağılımını yaparlar.

İl ve İlçe Başkanlıklarının herhangi bir suretle boşalması halinde, Genel Merkez İl veya İlçe Yönetim Kurulunun görüşünü alarak kongreye kadar görev yapmak üzere bir başkan tayin eder. Yeni başkan tayin edilinceye kadar geçecek dönemde, başkanlık görevi, tüzükteki sırasına göre bir başkan yardımcısı tarafından yürütülür.

Mazeretsiz olarak üç toplantıya katılmayan Yönetim Kurulu Üyesi istifa etmiş sayılır ve yerine yedek üyelere ilk sıradaki davet edilir.

İl, İlçe ve Belde Teşkilatlarında boşalma sebebiyle Yönetim Kurulu sayısı yedekler de davet edildikten sonra karar yeter sayısının altına, yani yönetim kurulu üye tam sayısının yarısının altına düşmesi durumunda yönetim hukuken münfesihi duruma düşmüş olur. Bu durumda bir üst kademe teşkilat yönetimi Genel Merkez'in onayını alarak, Olağan Kongreye kadar görev yapmak üzere yeni bir yönetim kurulu tespit ederek atama yapar.

İlk Kuruluşta, İl Yönetim Kurulları Başkanı dâhil en az yedi asıl, yedi yedek üye ile İlçe yönetim kurulları başkanı dâhil en az beş asıl, beş yedek üye ile kurulabilir. Bu şekilde kurulan İlçe Teşkilatında Yönetim Kurulu Üyelerine birden ziyade görev verilmek suretiyle işler yürütülür.

YÖNETİM KURULLARINA İŞTEN EL ÇEKTİRME

MADDE 43. İl Yönetim Kurulu hakkında işten el çektirme kararı, Genel Başkan veya Genel Merkez Teşkilât Başkanının teklifi ile Genel İdare Kurulu tarafından alınır. İlçe Yönetim Kurulu hakkında işten el çektirme kararı, Genel Başkan veya Genel Merkez Teşkilat Başkanlığının olumlu görüşü ile İl Yönetim Kurulları tarafından alınır. Genel İdare Kurulunun yetkili kılması halinde il ve ilçe teşkilatlarını Başkanlık Divanı işten el çektirebilir. Gecikmesinde sakınca bulunan durumlarda Başkanlık Divanı Üyelerini bilgilendirerek Teşkilat Başkanlığı da aynı yetkiyi kullanabilir. Genel Başkan acil durumlarda İl ve İlçe Başkan ve Yönetimlerini geçici olarak görevden alabilir.

Parti Tüzüğünde belirtilen görev ve yükümlülüklerin yerine getirilmesi için üst kurullarca verilen talimatlara uymamaları, partinin kabul ettiği esaslara, amaç ve siyaset anlayışına aykırı tutum ve davranışlarda bulunmaları, teşkilatların birlik ve uyumunu bozucu eylemlerde ısrar etmeleri halinde, ilgililerin kanuni sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla, belde yönetimlerine, İl Yönetim Kurulunca, İlçe Yönetimlerine, Genel Merkezin olumlu görüşü alınarak İl Yönetim Kurullarınca, İl Yönetimlerine Genel İdare Kurulunca işten el çektirilebilir. İl Teşkilatları hakkında işten el çektirme kararı Genel İdare Kurulunun yetkili kılması halinde, Başkanlık Divanı ve Başkanlık Divanı Üyelerinin bilgisi doğrultusunda Teşkilat Başkanlığı tarafından da alınabilir.

Bir Belde Yönetiminin işten el çektirilebilmesi için İlçe Yönetim Kurulu, Belde Yönetim Kurulu hakkında işten el çektirmeyi gerekli kılan herhangi bir durum tespit ettiğinde, bu durumu gerekçeli bir kararla İl Yönetim Kuruluna bildirir. Belde Başkanının veya Belde Başkanı dâhil Belde Yönetim Kurulu Üyelerinin tamamının yahut bir kısmının işten el çektirilmesini isteyebilir.

İl Yönetim Kurulu, bir İlçe Yönetim Kurulu hakkında işten el çektirmeyi gerekli kılan herhangi bir durum tespit ettiğinde, bu durumu gerekçeli bir kararla Genel Merkez Teşkilat Başkanlığına bildirir. İl Yönetim Kurulu gerekçeli kararında, İlçe Başkanını veya İlçe Başkanı da dâhil İlçe Yönetim Kurulu Üyelerinin tamamını yahut bir kısmının işten el çektirilmesini isteyebilir.

Parti teşkilatlarında teftiş ve inceleme yapmakla görevlendirilen müfettişler de aynı şekilde talepte bulunabilirler. Bu talep üzerine İl Yönetim Kurulunca İlçenin, Başkanlık Divanınca İl Yönetim Kurulunun işten el çektirmesiyle ilgili gerekli inceleme yaptırılır ve sonunda, başkanlara veya başkan dâhil Yönetim Kurulu Üyelerinin tamamına yahut bir kısmına işten el çektirilebilir.

Genel İdare Kurulu, doğrudan doğruya yahut parti müfettişinin göstereceği lüzum üzerine İl veya İlçe Başkanı veya İl ve İlçe Başkanı dâhil İl ve İlçe Yönetim Kurulu Üyelerinin tamamına yahut bir kısmına işten el çektirebilir.

İl, İlçe, Belde teşkilatlarında bir kısım üyenin işten el çektirilmesi halinde yedek üyeler göreve getirilir.

İşten el çektirilen İlçe ve İl Yönetim Kurulları yerine Genel Merkez tarafından yetki belgesi verilen Kurucu Başkanlar geçici Yönetim Kurullarını oluştururlar. Bu kurullar yasal süreleri içinde kongrelerini yapmak zorundadırlar. Bu süre içinde İlçe Kongreleri yapılıp yeni delegeler seçilmemişse İl Kongresi eski delegelerle, İlçe Kongreleri de yeni delegeler seçilmemişse, eski delegelerle toplanır. Süresi içinde kongresini yapmayan geçici kurulların görevleri sona erer.

İşten el çektirilen belde teşkilatları Tüzüğü'nün 40. maddesinde belirtilen esaslara göre İlçe Yönetim Kurulları tarafından yeniden kurulur.

DÖRDÜNCÜ KISIM BİRİNCİ BÖLÜM

DİSİPLİN İŞLERİ

MADDE 44. Siyasi Partiler Kanununa, Parti Tüzüğüne, Parti yetkili organlarının kararlarına ve talimatlarına aykırı davranışta bulunanlar hakkında disiplin soruşturması yapmak ve karar vermek üzere, illerde Disiplin Kurulları, Genel Merkez'de Yüksek Disiplin Kurulu kurulur.

İL DİSİPLİN KURULU

MADDE 45. İl Disiplin Kurulu İl Kongresinde 5 asıl ve 5 yedek olarak seçilir. Disiplin Kurulu kongreden sonra en geç bir hafta içinde toplanarak arasından bir başkan ve bir sekreter seçer.

İl Disiplin Kurulu, il çevresinde kayıtlı bulunan ve Yüksek Disiplin Kurulunun birinci derecede bakacağı işler dışında kalan bütün partililer hakkında, birinci derecede disiplin soruşturması yapmaya ve karar vermeye yetkilidir.

İl Disiplin Kurulu, kendiliğinden disiplin soruşturması yapamaz. Ancak İlçe Yönetim Kurullarının gerekçeli teklifi ve İl Yönetim Kurulunun sevki ile ya da İl Yönetim Kurulunun veya İl Başkanının doğrudan sevki ile intikal ettirilen dosyaları ve konuları karara bağlar.

İl Disiplin Kurulu, halin gerektirdiği cezayı da belirterek ilgilinin yazılı savunmasını alır. İlgili kendisine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde, ancak seçimlerde veya herkesin gözü önünde açıkça ya da yayın yolu ile işlenen suçlarda ise 7 gün içinde savunmasını yazılı olarak vermek zorundadır.

Bu müddet içinde verilmeyen savunma nazara alınmaz.

İl Disiplin Kurulunun verdiği kararlara karşı, İl Yönetim Kurulu veya ilgili üye, tebliğden itibaren 7 gün içinde Yüksek Disiplin Kurulu'na itiraz edebilir. Üyelere ait itiraz dilekçeleri İl Yönetim Kuruluna verilir. İl Yönetim Kurulu, kendi görüşünü de eklemek suretiyle dosyayı Yüksek Disiplin Kuruluna gönderir.

Karara, İl Yönetim Kurulunca itiraz edildiği takdirde itiraz yazısının bir sureti ilgiliye 7 gün içinde tebliğ edilir. İl Yönetim Kurulları, itiraza konu olan dosyaları en geç 15 gün içinde Yüksek Disiplin Kuruluna göndermek zorundadır.

İl Disiplin Kurulunca verilen kesin çıkarma cezaları, ilgilisi itiraz etmemiş olsa bile incelemek ve karar verilmek üzere Yüksek Disiplin Kuruluna gönderilir.

YÜKSEK DİSİPLİN KURULU

MADDE 46. Yüksek Disiplin Kurulu, Büyük Kongrede seçilen 11 kişiden meydana gelir. Aynı sayıda yedek üye seçilir. Kongre seçimini takip eden on beş gün içerisinde en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak, aralarından bir başkan, bir başkan yardımcısı, bir sekreter seçerler. Sekreter kurula karşı kâtiplik görevini yapar. Kararları ilgili yerlere yazıyla bildirir.

a. Yüksek Disiplin Kurulu'nun Birinci Derecede Bakacağı İşler

Yüksek Disiplin Kurulu:

1. İl başkanı ve İl Yönetim Kurulu Üyeleri, İl, İlçe ve Belde Merkezlerindeki Partili Belediye Başkanları,
2. Partinin Kurucu Üyeleri,
3. Partinin Genel Başkanı, Genel İdare Kurulu Üyeleri,
4. Yüksek Disiplin Kurulunun kendi başkanı ve üyeleri,
5. TBMM'nin eski üyeleri ve eski hükümet üyeleri, haklarında gerekli disiplin soruşturmasını yapar ve Siyasi Partiler Kanunu'nun 57. maddesi hükmü saklı kalmak üzere kesin karara bağlar.

Yüksek Disiplin Kurulunun kendi başkan ve üyeleri, kendileri hakkındaki soruşturmada, müzakere ve kararlara katılamazlar. Bu durumda olanların yerine sadece o işlemlere mahsus olmak üzere sırasıyla yedek üye alınır.

İl Yönetim Kurullarının Başkan ve Üyeleri, İl, İlçe ve Belde Merkezlerindeki Belediye Başkanlarının sevk yetkisi İl Yönetim Kuruluna, Partinin Genel Başkanı, Genel İdare Kurulu Üyelerini, Partinin Kurucu Üyelerini ve TBMM'nin eski üyeleri ile eski hükümet üyelerini, Yüksek Disiplin Kurulu Başkan ve Üyelerini sevk yetkisi Genel İdare Kuruluna aittir.

Genel Başkan lüzum gördüğü hallerde, Yüksek Disiplin Kuruluna sevk yetkisini doğrudan doğruya da kullanabilir.

b. Yüksek Disiplin Kurulunun itiraz üzerine bakacağı işler

Yüksek Disiplin Kurulu, İl Disiplin Kurulunun üst mercii olarak İl Disiplin Kurulu kararlarına karşı yapılan itirazları Siyasi Partiler Kanunu'nun 57. maddesi hükmü saklı kalmak üzere kesin karara bağlar.

Yüksek Disiplin Kurulu, kendiliğinden soruşturma yapamaz. Ancak sevk yetkisine sahip olan kurullarca kendisine intikal ettirilen dosyaları ve konuları karara bağlar.

MÜŞTEREK DİSİPLİN KURULU

MADDE 47. Müşterek Disiplin Kurulu, Yüksek Disiplin Kurulu ile Grup Disiplin Kurulundan oluşur. Yüksek Disiplin Kurulu Başkanı aynı zamanda Müşterek Disiplin Kurulunun da başkanıdır. Yüksek Disiplin Kurulu Sekreteri bu kurulun da sekreteridir.

TBMM üyelerinin Grup Disiplin Kurulu kararlarına karşı yapacakları itiraz Müşterek Disiplin Kurulunca karara bağlanır.

Partili milletvekillerinin partiden geçici veya kesin olarak çıkarılmalarını gerektiren söz, tutum ve davranışlarından dolayı haklarında disiplin soruşturması yapmaya ve karar vermeye Müşterek Disiplin Kurulu yetkilidir. Müşterek Disiplin Kurulunun kararları Siyasi Partiler Kanununun 57. maddesi hükmü saklı kalmak üzere kesindir. Partili milletvekilleri için disiplin cezası isteme yetkisi Partinin TBMM Grup Yönetim Kuruluna aittir. Bu yetkiyi Genel Başkan, Grup Başkanı ve Grup Başkanvekilleri de kullanabilir.

Müşterek Disiplin Kurulu'nun olmadığı durumlarda Yüksek Disiplin Kurulu yetkilidir.

DİSİPLİN KURULLARINA AİT MÜŞTEREK HÜKÜMLER

MADDE 48. Disiplin Kurullarının görev süresi yeni Disiplin Kurulunun seçilmesi ile sona erer. Disiplin kurullarında zamanla boşalma olması halinde, en çok oy alandan başlamak üzere, yedekler sıra ile göreve çağrılır. Disiplin Kurullarının çalışmalarına mazeretsiz üst üste üç defa katılmayan kurul üyesi istifa etmiş sayılır ve yerine sırasıyla yedekler çağrılır.

Partinin Disiplin Kurulu Üyeleri; kongreler, TBMM Üyeliği, İl Genel ve Belediye Meclisi Üyelikleri hariç hiçbir parti organında ve kurulunda görev alamazlar. Partiye maddi

bir hizmet bağı ile bağlanamaz ve partiden her ne suretle olursa olsun gelir sağlayamazlar. Disiplin kurulları üye tam sayısının 2/3 çoğunluğu ile toplanır. Hazır üyelerin çoğunluğu ile de karar verir. Ancak kesin çıkarma kararlarında üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verir.

Disiplin Kurulları kendilerine intikal eden dosyaları en geç otuz gün içinde karara bağlarlar ve verilen kararları en geç otuz gün içinde ilgiliye tebliğ ederler.

Disiplin Kurulları, kendilerine intikal eden konular hakkında karar verirken, iddia, savunma ve delilleri değerlendirmede takdir hakkına sahiptir.

Disiplin Kurulları alacakları kararları kaydetmek üzere bir karar defteri bulundurlar. Bu defteri tasdik ettirmeye lüzum yoktur. İfadeler ve sair evrak Disiplin Kurullarınca bir dosyada muhafaza edilir.

Disiplin Kurullarınca verilen disiplin cezaları hakkında Partinin hiçbir kademesinde ve kongresinde görüşme yapılamaz ve karar alınmaz.

TEDBİR KARARI

MADDE 49. Partiden kesin veya geçici çıkarmayı gerektiren bir suçla Disiplin Kuruluna sevk edilen üye hakkında gerektiğinde tedbir kararı verilir. Tedbir kararını vermeye yetkili organlar disiplin kurullarıdır.

Hakkında tedbir kararı verilen üye, ayrıca başka bir karara gerek olmaksızın Partideki görevinden uzaklaştırılır ve üyelik haklarından mahrum kalır. İlgili üye tedbir kararlarının kaldırılmasını, sevk edildiği Disiplin Kurulundan isteyebilir. Bu istek disiplin kurulunca 7 gün içinde karara bağlanır. Bu karara itiraz Üst Disiplin Kuruluna bir hafta içerisinde yapılabilir. Üst Disiplin Kurulunun kararı kesindir.

İKİNCİ BÖLÜM

DİSİPLİN SUÇLARI VE CEZALARI

MADDE 50.

- a) Uyarma (Dikkat Çekme)
- b) Kınama (Ayıplama)
- c) Geçici Çıkarma
- d) Kesin Çıkarmadır.

a. Uyarma cezasını gerektiren fiiller

1. Partinin gayesine ve özüne aykırı olmasa bile yetkili organların bilgisi ve izni olmadan açıklamalarda bulunmak ve yayın yapmak,
2. Parti kademelerinin uyum ve işbirliğini sarsıcı tutum ve davranışlarda bulunmak,
3. Yetkili organlarca verilen görevleri titizlikle yerine getirmemek, ihmal etmek,
4. Tüzüğün 8. maddesindeki şartları yerine getirmemek.

b. Kınama cezasını gerektiren fiiller

1. Parti içi birlik ve beraberliği zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak,
2. Parti aidatını ödememek, gecikmeyle ödemek,
3. Parti içi çalışmaların yapıldığı kapalı toplantılarda yapılan konuşmaları dışarıya sızdırmak,
4. Parti organlarınca verilen görevleri yerine getirmemek,
5. Haklı bir sebebi olmadan seçimlerde oy kullanmamak.

c. Geçici çıkarmayı gerektiren filler

1. Parti organlarında alınan kararları ve yapılan müzakereleri basına ve televizyonlara aktarmak,
2. Yetkisi olmadan partiler arası temaslar yapmak,
3. Parti adına beyanatlar vermek,
4. Görevi icabı kendisine teslim edilmiş evrakı istendiğinde vermekten kaçınmak, (kanuni sorumlulukları saklıdır.)
5. Partiyi şahsi çıkarlarına alet etmek, parti nüfuzunu kötüye kullanmak,
6. TBMM Genel Kurulunda veya kulislerde Grup kararları veya Genel İdare Kurulu kararları aleyhinde konuşma yapmak, Belediye Meclislerinde Belediye Başkanının veya icraatlarının aleyhinde konuşmak ve diğer üyeleri aleyhte tahrik etmek.

d. Kesin çıkarma gerektiren filler

1. Siyasi Partiler Kanunu'ndaki yasakları çiğnemek veya Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından görevden alınması istenmek,
2. Herhangi bir seçimde parti izni olmaksızın bağımsız aday olmak, parti adayları aleyhinde propaganda yapmak, parti dışında bir adaya maddi ve manevi yardımda bulunmak,
3. Büyük Kongre, Genel İdare Kurulu kararları, İl ve İlçe Yönetim Kurulu kararlarının aksine ve ruhuna aykırı davranış söz ve yazı ile beyanda bulunmak, neşriyat yapmak, yaptırmak bunu tahrik ve teşvik etmek,
4. Parti Tüzük ve Programına aykırı hareket etmek, parti gayesine ters düşen yazılı ve sözlü beyanda veya faaliyette bulunmak, neşriyat yapmak veya yaptırmak bu hususları tahrik ve teşvik etmek,
5. Parti organlarının veya bu organların üyelerinin aleyhinde faaliyette bulunmak, bu aleyhte konuşmaları gazete ve televizyonlara beyanat vererek veya bizzat canlı yayınlara katılarak yapmak, parti yetkililerini tezyif ve tahkir edici, kamuoyu önünde küçük düşürücü beyanlarda bulunmak veya bunları yazılı olarak yapmak,
6. Parti evrakında veya oy pusulalarında tahrifat yapmak veya onları yok etmek suretiyle veya her ne şekilde olursa olsun seçimlerde hile yapmak.

e. Suçun tekrarı ve zamanaşımı

Bir üye aynı cezayı gerektiren bir suçtu tekrar işlerse cezası her defasında artırılarak verilir. Disiplin cezalarını uygularken Disiplin Kurulları, üyenin iyi niyet ve amacını aşan bir davranışı söz konusuysa bunu dikkate alarak işlediği suçun karşılığı cezanın bir altımı da verebilirler. Disiplin cezasını gerektiren durumların öğrenilmesinden bir yıl, olaydan iki yıl geçtikten sonra disiplin soruşturması yapılmaz.

DİSİPLİN CEZALARINA AF YETKİSİ

MADDE 51. Disiplin cezalarına ait af yetkisi Genel İdare Kuruluna aittir. Genel Başkan, Teşkilat Başkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeleri için Grup Başkanvekilleri Grup kararı alarak affı istenen üyenin dosyasını Genel İdare Kurulu'na sevk edebilirler. Genel İdare Kurulu üçte iki ekseriyetle karar verir.

BEŞİNCİ KISIM

SEÇİM VE ADAYLIK İŞLEMLERİ

MİLLETVEKİLİ SEÇİMLERİ İÇİN ADAY TESPİTİ

MADDE 52. Milletvekili Genel Seçimlerinde aday olmak isteyenlerden adaylıkları Genel İdare Kurulunca uygun görülenler arasından adayların tespiti:

1. Ön seçim
2. Aday yoklaması
3. Merkez yoklaması, usullerinden biri veya birkaçı ile yapılabilir.

Hangi seçim çevresinde hangi usulle aday tespiti yapılacağına Genel İdare Kurulu karar verir.

Önseçim, Siyasi Partiler Kanununun önseçimle ilgili hükümleri uyarınca yapılır.

Aday yoklamasına; seçim ve çevrelerine giren İl ve İlçelerin Seçilmiş Kongre Delegeleri, İl Yönetim ve Disiplin Kurulu Başkan Ve Üyeleri İle İlçe Yönetim Kurulu Başkan Ve Üyeleri, O İlin Milletvekilleri, Partili Belediye Başkanları, Belediye ve İl Genel Meclisi Üyeleri seçmen olarak katılırlar. Aday yoklaması seçim kurullarınca yapılır.

Merkez yoklaması, Genel İdare Kurulunca adayların tespiti suretiyle yapılır.

Aday listelerinde eksilme olduğu takdirde, Genel İdare Kurulunca doldurulur.

Genel İdare Kurulu, İl ve İlçe Yönetim Kurullarına eksikliklerini tamamlama yetkisi verebilir.

Adaylık için parti üyesi olma şartı aranmaz. Ancak seçimi kazanan adaylar parti üyesi olurlar. Seçimlerde aday aday olacaklarda kanunun istediği nitelikler bulunmalıdır, bu nitelikteki aday adaylarından hangi şartları taşıyanların aday adaylıklarının kabul edileceği ve müracaat usulleri Genel İdare Kurulu tarafından belirlenir.

Bir kimse aynı seçim için birden fazla yerde ön seçime katılamaz. Önseçime katıldıktan sonra başka bir partiden merkez aday olamaz. Partiden istifa etmemiş bir kişi bağımsız aday olamaz.

MAHALLİ İDARELER SEÇİMİ İÇİN ADAY TESPİTİ

MADDE 53. İl, İlçe ve Belde Belediye Başkanlığı Aday Adaylığı, Belediye Meclisi ve İl Genel Meclisi Üyeliği Aday Adaylığı için yoklamalara katılabilmek, ilgili İlçe Yönetim Kurulunun görüşü ve İl Yönetim Kurulunun teklifi ile Genel İdare Kurulunun kararına bağlıdır. Genel İdare Kurulunun kararı kesindir.

Adaylık için parti üyesi olma şartı aranmaz. Aday seçimleri için hazırlanacak aday listelerinde, aday adayları, soyadları alfabetik sırasına göre sıralanır.

Mahalli idareler seçimlerinde, aday adayları arasında Belediye Başkanlığı için bir, Belediye Meclisi Üyeliği için, belediye meclisi üye adedi kadar asil ve yedek olarak ayrı ayrı, İl Genel Meclisi Üyeliği için, İl Genel Meclisi üyeliklerine seçim çevresi için tespit olunan sayıda asıl ve yedek üye adedi kadar aday belirlenir.

Merkez yoklaması, aday yoklaması veya ön seçim usullerinden hangisinin, hangi seçim çevrelerinde uygulanacağı, Genel İdare Kurulunca kararlaştırılır ve kanuni süresi içinde önceden mahallerine ve ilgili mercilere bildirilir. İl, İlçe Yönetim Kurulu Başkan ve Üyelerinden, Mahalli İdareler Seçimlerinde aday aday olmak isteyenler istifalarını İl veya İlçe Yönetim Kurulu Başkanlıklarına yaparlar.

Merkez yoklaması hariç, aday tespitleri, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır.

Mahalli İdareler Seçimlerinde Seçmenler, İlçe, İl ve Büyükşehir Belediye Başkanı ve Belediye Meclisi Üyeleri ile İl Genel Meclisi Üyeleri için aday yoklamasında oy kullanacak seçmenler, o ilin milletvekili aday yoklamasına katılan seçmenlerdir.

Belde Belediye Başkanı ve Belediye Meclisi Üyeleri için aday yoklamasında oy kullanacak seçmenler, o ilin eski ve mevcut milletvekilleri, beldenin bağlı olduğu ilçenin Yönetim Kurulu Başkanı ve Üyeleri, Belde Yönetim Kurulu Başkanı, Üyeleri ve İlçe Kongresi için seçilmiş delegelerdir.

ÜYE KAYIT DEFTERİNİN VE SEÇMEN LİSTELERİNİN SEÇİM KURULUNA VERİLMESİ

MADDE 54. Üye kayıt defterleri ve bu defterlere göre düzenlenen seçmen listeleri en geç ön seçimden 60 gün önce İlçe Seçim Kurulu Başkanına verilir. Ön seçimden 90 gün önce üye kaydedilenler oy kullanabilir. Daha sonra üye olanlar o seçimde oy kullanamazlar. Listeler İlçe Seçim Kurulu tarafından onaylandıktan sonra ön seçimden 30 gün önce parti binası önüne asılır. Bu listeye göre “Parti Seçmen Kartı” önseçimden 15 gün önce İlçe Seçim Kurulu tarafından her üyeye dağıtılır. Partili üyeler asılan listeye 15 gün içinde itirazlarını yapabilirler. Bu itiraz 2 gün içinde İlçe Seçim Kurulu tarafından karara bağlanır ve kabul edildiği takdirde parti seçmen listesi düzeltilir.

İLÇE SEÇİM KURULU VE SANDIK KURULU ÜYELİĞİ

MADDE 55. İlçe Seçim Kuruluna, Yönetim Kurulu tarafından o seçim için aday aday olmayan 2 asıl, 2 yedek partili üye seçilir. Asılların, herhangi bir sebeple, kurulda bulunmaması halinde yedek üyeler kurula katılırlar. Sandık kurulu için de yukarıdaki esasa göre 2 asıl, 2 yedek üye seçilir.

ADAYLARIN TANITIMI

MADDE 56. Parti, aday adaylarının meslek ve sanat hayatındaki derece, başarı ve eserlerini memlekete yaptığı hizmetlerini gösteren ve vesikalık fotoğrafını içeren matbuaları bastırıp dağıtabilir.

MÜŞAHİTLER

MADDE 57. Ön seçim sırasında her sandık başında Yönetim Kurulu tarafından görevlendirilen bir müşahit bulunur. Bu müşahit partinin sandık başı işlemlerini takip eder. Aday adayları müşahit olamazlar.

OY PUSULALARI

MADDE 58. İlçe Yönetim Kurulu, aday adayları listelerinin yazıldığı oy pusulalarını çoğaltarak, İl ve İlçe Seçim Kurulu Başkanlarına yeteri kadar zarfla birlikte verirler. İlçe Seçim Kurulu Başkanları zarfları mühürledikten sonra seçim günü sandık başında bulundururlar.

İTİRAZ HAKKI

MADDE 59. Seçim ve Sandık Kurullarının veya Kurul Başkanlarının kesin olmayan kararlarına karşı Parti Genel Merkezi ve İl, İlçe Başkanları veya bunların vekilleri ile müşahitler itiraz edebilirler.

ÖN SEÇİMDE EŞİT OY

MADDE 60. Ön seçimde eşit oy alanların hangisinin üst sırada olacağına Genel İdare Kurulu karar verir.

ÖN SEÇİMİN İPTALİ

MADDE 61. Bir seçim çevresinde herhangi bir sebeple ön seçim iptal edildiği takdirde bu seçim yenilenmez. Adaylar Genel İdare Kurulu tarafından tespit edilir.

ALTINCI KISIM MÜTEFERRİK İŞLER

PARTİ DEFTERLERİ

MADDE 62. Her kademedeki parti organı, **Üye Kayıt Defteri, Karar Defteri, Gelen ve Giden Evrak Defteri, Gelir ve Gider Defteri** ile **Demirbaş Eşya Defteri** tutmak zorundadır. **Üye Kayıt Defterleri** yalnız İlçe Yönetim Kurulları tarafından mahalle ve köy esasına göre tutulur.

Karar Defteri, ilgili organın kararlarını tarih ve sıra numarasıyla ihtiva eder. Kararlar oylamaya katılanlar tarafından imzalanır.

Kongre kararlarının bulunduğu tutanak özeti başkanlık divanı tarafından imzalanır.

Gelen ve giden evrak defterine yazılar, tarih ve sıra numarasıyla işlenir. Gelen evrakla giden evrakın sureti, bu tarih ve numarasıyla saklanır.

Gelir ve gider defterine, gelirler ve giderlerin alınıp harcandığına dair belgeler sırasıyla işlenir.

Bütün defterlerin sayfaları ve kaç sayfadan ibaret oldukları, teşkilatın bulunduğu yerin ilgili seçim kurulu başkanı tarafından mühürlenir ve tasdik edilir.

Partiye giriş işlemlerini gösteren üyelik beyannamelerinin birer örneği, il ve ilçe kademesinde alfabetik sıra esasına göre tasnif edilerek bir dosyada saklanır.

BÜTÇE

MADDE 63. İl teşkilatları, bağlı ilçeleri de kapsayan gelir tahminleri ve gider miktarlarını gösteren yıllık bütçe hazırlayarak, ilgili takvim yılından önce Ekim ayı sonuna kadar Genel Merkeze gönderirler. Bu süre içinde hazırlanacak Genel Merkez bütçesi ve iller bütçeleri, en geç ilgili takvim yılından önceki aralık ayı sonuna kadar Genel İdare Kurulunca incelenerek karara bağlanır.

KESİN HESAP

MADDE 64. Genel Merkez ve bağlı ilçeleri de kapsamak üzere iller teşkilatı, bütçe yılından sonraki Nisan ayı sonuna kadar, bir önceki yıla ait uygulama sonuçlarını gösteren kesin hesaplarını hazırlarlar.

İllerden gelen ve Genel Merkeze ait olan kesin hesaplar, Genel İdare Kurulunca incelenerek karara bağlanır ve birleştirilir. Birleştirilen kesin hesapların onaylı birer örneği Genel Başkan tarafından Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesi'ne ve bilgi için Cumhuriyet Başsavcılığına verilir.

YÖNETMELİKLERİN HAZIRLANMASI

MADDE 65. Mevzuat gereğince çıkarılacak yönetmelikler ile tüzükte yapılması zorunlu değişiklikler Genel İdare Kurulu'na hazırlanır ve yürürlüğe konur.

TÜZÜKTE AÇIKLIK BULUNMAYAN HALLER

MADDE 66. Tüzükte açıklık bulunmayan hallerde Siyasi Partiler Kanunu hükümleri ile ilgili diğer mevzuat uygulanır.

MADDE 67. Bu Tüzük hükümlerini Genel İdare Kurulu ve Genel Başkan yürütür.

Açıklama:

- **03. 11. 2019 tarihinde yapılan 7. Olağan Büyük Kongrede 30. 10. 2016 Tarihli Olağan Kongrede değişen tüzüğün 9. 21. 22. 23. 27. 37. maddeleri değiştirilmiştir.**

Genel İdare Kurulu Kararı
Karar Tarihi: 05.01.2020
Karar No:125

Genel İdare Kurulumuz 05.01.2020 tarihinde Genel Başkan Temel KARAMOLLAOĞLU başkanlığında toplanarak;

Yönetim Kurulu üye sayılarının; illerde 15 asil 15 yedek, büyükşehirlerde 20 asil 20 yedek, seçmeni iki milyonun üstünde olan büyükşehirlerde 30 asil 30 yedek üyeden oluşmasına,

İlçelerde; seçmen sayısı 10.000'in altında olan ilçelerde 5 asil 5 yedek, seçmeni 10.001-20.000 arası olan ilçelerde 7 asil 7 yedek, seçmeni 20.001-50.000 arası olan ilçelerde 11 asil 11 yedek, seçmeni 50.000'den fazla olan ilçelerde 15 asil 15 yedek üyeden oluşmasına, seçmeni 100.000'in üzerinde olan ilçelerin, talebi ve Genel Merkezin onayıyla 20 asil ve 20 yedek üyeden oluşabileceğine,

Beldelerde ise 3 asil 3 yedek üyeden oluşmasına karar verilmiştir.